

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

വസിഷ്ടസ്യാജ്ഞയാ പഞ്ചാനാം ദൂതാനാമയോധ്യാതഃ കേകയദേശസ്യ
രാജഗൃഹേ നഗരേ ഗമനം

തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
വസിഷ്ടഃ പ്രത്യുവാച ഹ |
മിത്രാമാത്യജ്ഞാനം സർവാൻ
ബ്രാഹ്മണാംസ്താനിദം വചഃ || 2.68.1 ||

യദസൗ മാതൃലകുലേ
ദത്തരാജ്യഃ പരം സുഖീ |
ദരതോ വസതി ഭ്രാത്രോ
ശത്രുഘ്നേന മുദാൻവിതഃ || 2.68.2 ||

തച്ഛീഘ്രം ജവനാ ദൂതാ
ഗച്ഛന്തു ത്വരിതം ഹയൈഃ |
ആനേതും ഭ്രാതരൗ വീരൗ
കിം സമീക്ഷാമഹേ വയം || 2.68.3 ||

ഗച്ഛന്തിതി തതഃ സർവേ
വസിഷ്ടം വാക്യമബ്രുവൻ |
തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
വസിഷ്ടോ വാക്യമബ്രവീത് || 2.68.4 ||

ഏഹി സിദ്ധാർഥ വിജയ
 ജയന്താശോകനന്ദന |
 ശ്രൂയതാമിതികർതവ്യം
 സർവാനേവ ബ്രവീമി വഃ || 2.68.5 ||

പുരം രാജഗൃഹം ഗത്യാ
 ശീഘ്രം ശീഘ്രജവൈർഹയൈഃ |
 തൃക്തശോകൈരിദം വാച്യഃ
 ശാസനാദ് ഭരതോ മമ || 2.68.6 ||

പുരോഹിതസ്ത്യാം കുശലം
 പ്രാഹ സർവേ ച മന്ത്രിണഃ |
 ത്വരമാണശ്ച നിർയാഹി
 കൃത്യമാത്യയികം ത്വയാ || 2.68.7 ||

മാ ചാസ്മൈ പ്രോഷിതം രാമം
 മാ ചാസ്മൈ പിതരം മൃതം |
 ഭവന്തഃ ശംസിഷുർഗത്യാ
 രാഘവാണാമിതഃ ക്ഷയം || 2.68.8 ||

കൗശേയാനി ച വസ്ത്രാണി
 ഭൂഷണാനി വരാണി ച |
 ക്ഷിപ്രമാദായ രാജ്ഞശ്ച
 ഭരതസ്യ ച ഗച്ഛത || 2.68.9 ||

ദന്തപഥ്യശനാ ദൂതാ
 ജഗ്മുഃ സ്വം സ്വം നിവേശനം |
 കേകയാംസ്തേ ഗമിഷ്യന്തോ
 ഹയാനാരൂഹ്യ സമ്മതാൻ || 2.68.10 ||

തതഃ പ്രാസ്ഥാനികം കൃത്യാ
 കാർയശേഷമനന്തരം |
 വസിഷ്ഠനാഭ്യനുജ്ഞാതാ
 ദൂതാഃ സന്ത്യരിതം യയുഃ || 2.68.11 ||

ൻയന്തേനാപരതാലസ്യ
 പ്രലംബസ്യോത്തരം പ്രതി |
 നിഷേവമാണാസ്തേ ജഗ്മു -
 ര്നദീം മധ്യേന മാലിനീം || 2.68.12 ||

തേ ഹാസ്തിനപുരേ ഗംഗാം
 തീർത്യാ പ്രത്യങ്മുഖാ യയുഃ |
 പാഞ്ചാലദേശമാസാഭ്യ
 മധ്യേന കുരുജാംഗലം || 2.68.13 ||

സരാംസി ച സുഹൃൽലാനി
 നദീശ്ച വിമലോദകാഃ |
 നിരീക്ഷമാണാജഗ്മുസ്തേ
 ദൂതാഃ കാർയവശാദ് ദ്രുതം || 2.68.14 ||

തേ പ്രസന്നോദകാം ദിവ്യാം
 നാനാവിഹഗസേവിതാം |
 ഉപതിജഗ്മുർവേഗേന
 ശരദണ്ഡാം ജലാകുലാം || 2.68.15 ||

നികൂലവൃക്ഷമാസാഭ്യ
 ദിവ്യം സത്യോപയാചനം |
 അഭിഗമ്യാഭിവാദ്യം തം
 കുലിംഗാം പ്രാവിശൻ പുരീം || 2.68.16 ||

അഭികാലം തതഃ പ്രാപ്യ
 തേജോഭിഭവനാച്ഛൃതാഃ |
 പിത്യപൈതാമഹീം പുൺയാം
 തേരുരിക്ഷുമതിം നദീം || 2.68.17 ||

അവേക്ഷ്യാഞ്ജലിപാനാംശ്ച
 ബ്രാഹ്മണാൻ വേദപാരഗാൻ |
 യയൂർമധ്യേന ബാഹ്ലീകാൻ
 സുഭാമാനം ച പർവതം || 2.68.18 ||

വിഷ്ണോഃ പദം പ്രേക്ഷ്യമാണാ
 വിപാശാം ചാപി ശാൽമലീം |
 നദീർവാപീത്സാകാനി
 പൽവലാനി സരാംസി ച || 2.68.19 ||

പശ്യന്തോ വിവിധാംശ്ചാപി
 സിംഹാൻ വ്യാഘ്രാൻ മൃഗാൻ ദ്വിപാൻ |
 യയുഃ പമാതിമഹതാ
 ശാസനം ഭർതൂരിപ്സവഃ || 2.68.20 ||

തേ ശ്രാന്തവാഹനാ ദൃതാ വികൃഷ്ടേന സതാ പമാ |
 ഗിരിവ്രജം പുരവരം ശീഘ്രമാസേദുരഞ്ജസാ || 2.68.21 ||

ഭർതൂഃ പ്രിയാർഥം കുലരക്ഷണാർഥം
 ഭർതൃശ്ച വംശസ്യ പരിഗ്രഹാർഥം |
 അഹേഡമാനാസ്ത്വരയാ സു ദൃതാ
 രാത്ര്യാം തു തേ തത്പുരമേവ യാതാഃ || 2.68.22 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||